

FINNSAM INFORMATION

FINNSAM – *Finnbygder i samverkan*

Nummer 2 Årgång 18 2012

ISSN 2000-9399

Nästa FINNSAM-Information utkommer i september 2012. Manusstopp 15 augusti.

FINNSAM

För att underlätta samarbete, forskning och samordning av finnskogsaktiviteter startades nätverksorganisationen FINNSAM (Finnbygder i Samverkan) 1992.

Nätverket är öppet för alla som är intresserade av skogsfinnarnas kultur och historia.

FINNSAM arrangerar årligen en vår- och en höstkonferens, där finnskogsområdena turas om att vara värdar. På det sättet får FINNSAM-medlemmarna varje gång stifta bekantskap med ett nytt finnskogsområde i Sverige och Norge.

Vanligtvis arrangeras årligen även en vinterkonferens med arkiv- eller ämnestema.

Regelbundet utskickas medlemsbladet FINNSAM-information, med aktuella rapporter, protokoll och nyheter.

FINNSAM håller också i en mängd skogsfinnska projekt, innefattande litteratur, byggnader, släktnamn, släktforskning och mycket annat.

Mer information om FINNSAM hittar du på www.finnsam.org

Plusgironr Sverige

646 27 77-1

Bankkontonr i Postbanken Norge

0533.34.89440

Medlemsavgift 2011 tv - privatperson och institution/förening: **100** resp. **300 SEK/NOK**

Kassör

Gunnel Axelsson, Rördåfors 86, SE-685 97 ÖSTMARK

Tel: (0)560-250 75. E-post: gunnel.axelsson@bredband.net

Skogsfinnska bibliografin:

Lars-Olof Herou, Gästgivaregatan 12, SE-771 53 LUDVIKA

Tel: (0)240-169 60. E-post: loherou@gmail.com

Forskarförteckning:

Christina Norlander, N:a Karlsholmsgt 4, SE-653 42 KARLSTAD

Tel: (0)54-56 84 58 E-post: christina.norlander@telia.com

Ledningsgrupp 2011

Mellannorrand

(sammank.) Maud Wedin, Bergalid 3, SE-791 32 FALUN

Tel: (0)23-228 64. E-post: maud@finnbygden.se

(suppl.) Kjell Nordquist, Järbo <kjell.nordqvist@hos.sandnet.se>

Gävle-Dala/Orsa

Maths Östberg, V. Ösavägen 40, SE-822 91 ALFTA

Tel: (0)271-101 68. E-post: finnskogsmuseet@swipnet.se

(suppl.) Barbro Sindler, Falun <barbro.sindler-hult@telia.com>

Bergslagen

Kenneth Norrgrann, Uppgränsta 4, SE-725 93 VÄSTERÅS

Tel: 021-507 5, E-post: zinda@hotmail.se

(suppl.) Tor Eriksson, Örebro <tor925@gmail.com>

Tiveden

Lena Gribing, Anderstorp, SE-695 94 FINNERÖDJA

Tel: (0)584-202 86. E-post: lena.gribing@telia.com

(suppl.) Jan-Erik Björk, Källby <janne.bjork1@telia.com>

Värmland

Inga-Greta Lindblom, Vitsand 337, SE-685 94 TORSBY

Tel: 0560-302 84, E-post: inga-greta.lindblom@torsby.se

(suppl.) Niclas Persson, Torsby <klemmetan@bredband.net>

**Norge södra
Finnskogen**

Birger Nesholen, Norsk Skogfinsk Museum

Tel: +47-900 29 447. E-post: birger@skogfinnsmuseum.no

(suppl.) Jan Myhrvold, Gjerdrum <jan@fennia.nu>

**Norge norra
Finnskogen**

Mary G. Tangen, Nordholt, NO-2429 TØRBERGET

Tel: +47-906 313 84. E-post: oltangen@bbnett.no

(suppl.) Steinar Vermundsdammen, <ste-verm@online.no>

Meddelande från redaktören

Årets första konferens har gått av stapeln i Gästrikland. Som alltid var föredragen intressanta, gemenskapen givande och humöret på topp. Trevliga möten med olika människor vid en vandring, över en lunch eller en fika.

Något som slår mig är den unika frånvaron av intriger, avundsjuka, strider och andra problem som ofta kännetecknar föreningslivet. I FINNSAM umgås vi över gränser av alla slag. Alla är vi lika värda, men ändå unika. Vi delar osjälviskt med oss av kunskaper och erfarenheter. Kritik ges och tas i konstruktiv anda. Kort sagt FINNSAM är bland det bästa som finns i sådana sammanhang.

Som alltid finns ett digert program med allehanda aktiviteter under sommaren. Besök gärna något av evenemangen och ta del av kunskaper och engagemang. Då gör du dig själv rikare och arrangören gladare.

Väl mött i finnskogen!

* *

Innehållet i detta nummer:

- rapport från finnskogsseminarium den 5 maj på Hanaholmen, Arne Vannevik
- ledningsgruppens protokoll den 24 maj 2012
- årsmötesprotokoll den 27 maj 2012
- rapport från vårkonferensen 25-27 maj 2012, Eva Jernqvist
- revisionsberättelse
- evenemangstips på finnmarken, Maths Östberg
- inbjudan till höstkonferensen den 31 augusti – 2 september 2012

Utan er medverkan blir det inget informationsblad. Jag ser med glädje fram emot era bidrag till nästa nummer.

Jan-Erik Björk

Redaktör

Sjögrässtigen 4, SE-533 73 KÄLLBY
Tel: (0)510-54 13 04. E-post: janne.bjork1@telia.com

Ansvarig utgivare för FINNSAM-info Maud Wedin

Du har väl inte glömt att betala medlemsavgiften?

Styrelsen vill påminna om att du riskerar att gå miste om värdefull information mm om du inte betalar din medlemsavgift. För **endast 100 kr** som privatperson blir du medlem i ett stort nätverk för intresserade av skogsfinnsk kultur och kan ta del i dess aktiviteter.

Jan-Erik Björk

Viktigt finnskogsseminarium på Hanaholmen

Lördagen den 5 maj 2012 genomfördes ett viktigt seminarium på Hanaholmen i Helsingfors på temat Livet i finnskogarna – Elämää Suomalaismetsissä med närmare 120 deltagare, fem från Norge, ca femton från Sverige, varav nio från Värmland, och ett hundratal från Finland, däribland en grupp från Släktsällskapet Kähkönen och en grupp lärare från Sveriges Finska Lärarförbund. Arrangörer var Esbo Stadsmuseum, FINNSAM, finnskogarna.com, Hugo Valentin-centrum vid Uppsala Universitet, Kalevalahusstiftelsen och Hanaholmen kulturcentrum för Sverige och Finland. Programmet hade planlagts av Árpád Sailo, Anja Syrjä för Hanaholmen, Maud Wedin och Marja-Liisa Keinänen. Ekonomiskt bidrag gavs av Kulturfonden för Sverige och Finland. Per och Helen Dreijers stiftelse i Sverige gav också bidrag. Hanaholmen ställde utan kostnad lokaler och teknik till förfogande. Ett antal deltagare hade också fått Hanaholmsstipendier till vistelsen.

Anders Eriksson, Finlandsinstitutet i Stockholm, var moderator. Första anförandet hölls av Olle Westling, ordförande för styrgruppen för EU-projektet finnskogarna.com, med egna skogsfinnska rötter från Savolax via Svartnäs. Han framhöll Gottlunds stora betydelse och det ovärderliga arbete ideella föreningar har utfört och utför. Han framförde ett stort tack till Árpád Sailo, initiativtagaren till seminariet, och uttryckte hopp om att fler människor ska få kunskap om skogsfinnarna och möjlighet att tränga djupare in i ämnet. Moderna media som hemsidor, facebook och twitter måste användas. Det ska finnas bokningsbara paket med aktiviteter. Bastun är härvidlag ett måste. Egentligen borde besökare komma från hela världen till denna upplevelseturism.

Även om seminariet i första hand var framåtblickande, behövdes en historisk introduktion. Denna gavs av Maud Wedin i en utmärkt timsång föreläsning. Maud har haft det skogsfinnska arvet kring sig sedan barnsben och har doktorerat i ämnet med avhandlingen Den skogsfinnska kolonisationen i Norrland (2007). Hon har också varit den drivande kraften i nätverket FINNSAM alltsedan dess start. Den savolaxiska expansionen i olika riktningar, det speciella svedjebruket, byggnaderna rökstuga, ria, bastu belystes, liksom den omfattande boskapsskötseln och senare timmerhanteringen. Källor som torpebrev, kartor och rannsakningslängder nämndes. Maud meddelade också, att i år 2012 äger ett skogsfinnskt seminarium rum i Philadelphia, USA. Hon avslutade med att konstatera, att om någon väsentlig pusselbit fattas, så är inte vårt skogsfinnska pussel komplett. I anslutning till Mauds genomgång meddelade Voitto Visuri, ordförande i Sverigefinska Riksförbundet, att man valt Gottlunds födelsedag 24 februari som sin högtidsdag. Såväl Gottlund som Kajsa Vilhuinen, som fått ge namn åt ett sverigefinskt litteraturpris, är viktiga för den sverigefinnska identiteten, inte minst hos andra generationens sverigefinnar.

Nutida byggnadsvård och finsk kulturverksamhet i Finnskogarna var nästa programpunkt med Árpád Sailo, forskningsarkitekt vid Esbo stadsmuseum, Aimo Nissi, lärare vid Aalto-universitetet, och Matti Kolkka, lärare vid Tavastehus yrkesinstitut i Evo, som föredragande. Árpád började med en genomgång av olika organisationer av betydelse i sammanhanget: Finska Litteratursällskapet, Kalevalaseuri, Kalevalahussällskapet, Solör- Värmland Finnkulturörening, Niitahon-Jussi Seura, och Republiken Kekkåsen. Själv var han som barn med i

mamma Ninas sällskap, när finnkulturföreningen stiftades. Från Kekkåsen uppvisade han ett skattekort, som utvisade att han genom arbete fullgjort sina skyldigheter som medborgare nr 25 i republiken för år 1966. Vidare redovisade han de elva skolor som deltagit i renoveringsarbetena på Kekkåsen och övriga insatser. Ytterligare ett antal föreningar, museer och kommuner, som stött verksamheten, omnämndes. Slutligen efterlyste Árpád stöd från finskägda företag, t.ex. FORTUM och Metso.

Aimo Nissi, lärare vid Aalto-universitetet i arkitekturhistoria, berättade om två linjer i finländsk arkitekturhistoria, en mer klassisk och en inriktad på det folkliga byggandet. Aalto-universitetet är en sammanslagning i stiftelseform av tre högskolor: Tekniska högskolan, Helsingfors handelshögskola och Konstindustriella högskolan. Själv hade han medverkat vid uppmätningen av Abborrtjärnsberg. Matti Kolkka berättade om praktiska förhållanden vid restaureringsarbeten med utgångspunkt i Kekkåsen, där man sedan 2005 arbetat med rökstugan, bastun men också med brygga, brunn och jordkällare. Bäver, varg och björn finns i området, ibland även lämmel. Denna fauna är också av intresse för turister.

Gunnar Ärnström, projektkoordinator för finnskogarna.com, berättade om ett EU-projekt på 7,5 miljoner SEK åren 2010 – 2012 med syfte att utveckla turism, baserad på skogsfinska kulturskatter. Målgrupper är folk över 50 år, släktforskare och familjer. Projektet, som snart närmar sig sitt slut, har utbildat folk genom studiecirklar, gett praktisk hjälp åt företag och årligen avhållit ett Finnskogsting. Även Ärnström talade om behovet av paket med boenden (klass låg till medel) och bokningsbara aktiviteter via nätet.

Birger Nesholen gav så en presentation av Norsk Skogfinsk Museum, grundat 2006 på grundval av äldre institutioner som Gruetunet och Finnetunet. Det senare som startades 1942, har såväl rökstuga som bastu och ria. Museet ansvarar för ett stort antal byggnader. Ett ljudarkiv på ca 900 timmar, varav mer än 500 tillgängliga digitalt, finns också liksom ett omfattande bibliotek och arkiv. Immateriell kultur som ortnamn, sägner, magi och symboler är av stort intresse för museet. Kurser i eldning av rökugn har förekommit. För närvarande finns museet i en f d skola i Svullrya, men samlingarna ryms inte där utan finns också på tre, fyra platser på upp till 20 km avstånd. Konkreta planer på en nybyggnad föreligger, men ännu har inga medel anvisats för ändamålet. Hopp för framtiden finns dock, eftersom Norsk Skogfinsk Museum är nationellt ansvarsmuseum för den skogsfinska minoritetskulturen. Nesholen påminde också om att det snart är 200 år sedan Gottlund besökte finnskogarna. Firandet av detta kommer att sträckas utöver flera år.

Efter lunchen berättade Kersti Berggren, enhetschef vid Torsby Finnkulturcentrum, om kulturmiljöer i Värmlands finnskogar. Detta centrum är ett samarbetsprojekt mellan Värmlands museum och Torsby kommun. Syftet är flerfaldigt: att bygga kunskap om skogsfinsk kultur men också att förmedla denna kunskap, t.ex. genom utställningar. Ett stort, treårigt EU-projekt har nyligen avslutats. Sedan förde Kersti oss ut till de skogsfinska miljöerna: Juhola, Fjolperstorp, Kajsa Vilhuinens backstuga, Kvarntorp och Abborrtjärnsberg. Hon berättade också om arkiv och bibliotek på centret. Grunden är Richard Brobergs samlingar, som Torsby kommun äger. Nya böcker köps in kontinuerligt. Slutligen drog Kersti en lans för boken Möte med finnskogar. Skogsfinska besöksmål i mellersta Skandinavien. Boken ingår i Finnkulturcentrum skriftserie.

Den är en biprodukt av det ovan nämnda EU-projektet och har anmälts i Finnkultur Nr 3 2011.

Maths Östberg driver Finnskogsmuseet i Skräddrabo, Alfta. Detta museum fanns tidigare på Skålsjögården. Det är ett tvärskandinaviskt museum med föremål, foton och fakta. Alla bildtexter är även på finska. Maths berättade om hur finnplögen använts i trakten ännu på 1960-talet, då vid potatisodling. Till museet hör ett stort bibliotek med över 7100 titlar. Maths har också medverkat, tillsammans med Lars Olof Herou, i den skogsfinnska bibliografi, som finns på nätet med över 12000 titlar. Den kompletteras nu åter fortlöpande. Man hittar den på www.kulturguidevasternorrland.se/sfdb/. Framtidsplaner finns för Skräddrabo med renovering av byggnaden och omdisponering av samlingarna.

Docent Marja-Liisa Keinänen höll dagens sista föredrag. Ämnet var Skogsfinnarnas betydelse för dagens Sverigefinnar och deras identitet. Antalet Sverigefinnar är i dag mellan 600 000 och 700 000. Av dessa beräknas 250 000 – 300 000 var finsktalande. Ett antal förvaltningsområden har upprättats, där de finskspråkiga har rätt till samhällsservice på det egna språket. Också Keinänen berörde Kajsa Vilhuinen-priset. Hon konstaterade att Kajsa inte var runosångerska men en viktig informant till flera forskare.

Så var det dags för dagens moderator Anders Eriksson att sammanfatta dagen. Han tyckte att det hade kommit fram många intressanta uppslag. De framförda tankarna om upplevelseturism i paketform med information på nätet även på finska fann han kloka och välgrundade. Han påpekade att andra och tredje generationens sverigefinnar är en viktig grupp med en egen sverigefinsk identitet som håller på att växa fram. Anders tycker sig se ett ökande intresse för finska och finsk kultur. Finlandsinstitutet vill vara med och fortsätta arbete. Den 19 oktober i år blir det ett seminarium i Stockholm. Till sist tackade han arrangörerna, föredragshållarna och deltagarna, men allra främst initiativtagaren Árpád Sailo. Även tolkarna fick ett tack för sitt utmärkta arbete.

Efter seminariets slut visade Árpád Sailo delar av en finnskogsutställning, som i höst ska visas på Esbo Stadsmuseums gårdsmuseum Slims. Samarbetspartners för utställningen är Hamki Tavastehusinstitutet i Evo) och Aalto-universitetet. Detta gårdsmuseum liksom andra delar av Esbo Stadsmuseum besöktes dagen före seminariet av ett tjugotal deltagare. Esbo Stadsmuseum bjöd på kaffe. På fredagskvällen var det program i Nina Sailos ateljé, som Kalevalahusstiftelsen stod för.

Arne Vannevik

Rapport från FINNSAM-konferens i Ovansjö 25-27 maj 2012

Ovansjö är Gästriklands äldsta socken med runt 900 år på nacken. Här höll FINNSAM 2012 års vårkonferens, med Västerbergs Folkhögskola som bas. Efter inkvartering och lunch vidtog fredagens aktiviteter. Arrangörerna Kjell Nordqvist, Maud Wedin, Gunnar Ärnström och Maths Östberg hade satt samman ett digert program.

Fredag 25 maj

Uppmarschområde med unika rior

Inledningsvis gav Maud Wedin en översikt över den skogsfinnska kolonisationen i Gästrikland. Gävle var ankomsthavn för huvuddelen av den skogsfinnska migrationen. Åtskilligt av den nutida bebyggelsen i Ockelbo och Järbo socknar har sitt upphov i tidiga finnbosättningar. Flyttvägarna gick efterhand längre inåt landet och mot hälsingegränsen uppstod ett stort antal tillfälliga bosättningar, ofta på fäbodmark.

Skogsfinnarna i Ockelbo konkurrerade som många andra med järnbruken om skogens resurser. En del skogsfinnar blev dock även bergsmän och gränsen mellan skogsfinnar och bruksbor är inte alldeles knivskarp. Kjell kompletterade senare under dagen med att berätta om hur Järbos finngårdar som alla låg under högsta kustlinjen, på produktiv åkermark, utvecklades till stabila enheter med smidesrättigheter och deläggande i Järbo masugn.

Maths Östberg tog vid med en presentation av rior i allmänhet och gästrikerior i synnerhet. Rian – ett torkhus för spannmål – är en byggnadstyp som endast har funnits i nordöstra Europa. Gästrikerian, med sitt avskilda ugnsutrymme, är ett unikum i sig, dock med paralleller i Norrbotten och i Västfinland.

Framgångssaga från finnmarken

Filmen om Grundsökannen var en verklig framgångssaga från finnmarken. Fyndet av en silverkanna i ett stenröse, kanske ett undangömt krigsbyte från 30-åriga kriget, möjliggjorde för gossen Lars, född i Grundsjön 1711, att bli prästen Lars Grundén. Filmens ledmotiv "tro på Gud och hoppas på det bästa" var hämtat från en inskription på kannan.

Via finnmarken till Högbo

Stärkta av eftermiddagskaffet gjorde vi en tur via Kalltjärn och Säveränge till Högbo bruk. Maud Wedin, Kjell Nordqvist, Bo Hedblom och Gunnar Ärnström guidade och vi fick bl. a. höra om Nils från Medskogsheden som blev illa sedd på hemtrakten för alla sina illgärningars skull och valde att dra till kusinen Anders Liten (Liitiäinen) i Värmland tillsammans med lillebror Olof. Bröderna fortsatte i samma stil under färden och bland annat stals kyrksilvret i Rättvik. Till sist ertappades de två och det digra tingsprotokollet är rikt på upplysningar om dåtidens levnadsförhållanden i allmänhet och de två brödernas framfart i synnerhet.

För Säveränge nedtecknades på 1950-talet en historik där skogsfinnarna inte nämns. Så helt hade det skogsfinnska arvet fallit i glömska. Äldre källor finns

dock och i dem berättas t ex om hur man lånade hund av slakten i Kungsberg för att klara sig mot björnen.

Bild från Högbo bruk foto Jan-Erik Björk

I Högbo bruk såg vi oss om i omgivningarna innan 150-årsjubilerande Sandvikens kommun bjöd på en middag på restaurang Kvarnen som till och med överträffade folkhögskolans kokkonst. Kommunalrådet Monica Jacobsson hedrade oss med sin närvaro och lagom till desserten infann sig konsul Göransson, som berättade om sitt livsverk - Sandvikens Jernverk och därmed även orten Sandviken. Efter middagen bjöds vi in till kommunhuset där arkivarien Bo Hedblom hade dukat upp intressant material, bland annat ur Högbo Bruks arkiv. Åbokommitténs betänkanden blev en ny och intressant bekantskap för många av oss. Vi fick också se vigselrummet med målat tak från en gård i finnbosättningen Kalltjärn.

Åtterresan gick via de gamla delarna av Sandviken som än i dag bär den prägel de fick på konsul Göranssons tid, med vår busschaufför som entusiastisk guide. Vid folkhögskolan avslutades dagen med en stunds trivsamt samvaro.

Lördag 26 maj

En heldag i Ovansjöbygden

Lördag morgon promenerade vi till Ovansjö hembygdsgård där byggnaderna, bland annat en ria, hade samlats ihop från olika platser i socknen. I den intressanta föremålssamlingen ingick ett vinkelböjt spånadsfäste. Ett arv från folkhögskolerektorn Karl Hedlunds tid är att den årliga midsommarfesten här firas på midsommardagen.

Maus Wedin testar spånadsfästets sittriktighet foto Jan-Erik Björk

Efter kaffe med fäbodminnen blev nästa hållpunkt Rosenlöfs Tryckerimuseum, ett industrimuseum med finnmarksbakgrund då företaget grundades av ett brödrapar med anor från Rosentorp på Orsa finnmark. Vi såg och imponerades av en anläggning som tack vare engagerade entusiaster berättar sin historia genom att alltjämt vara i funktion.

Nära Rosenlöfs ligger Ovansjö kyrka, där vi beskådade Grundsökannan och såg porträttet av Lars Grundén. Tyvärr syntes dock inte ett spår av kannans bekanta inskription.

Grundsökannan foto Jan-Erik Björk

Vi återvände till folkhögskolan för lunch men gav oss sedan återigen ut i bygderna. Första anhalten, en husgrund vid Abborrtjärn, ansåg Stig Welinder och Birger Nesholen vara rester av en fåbodstuga. Lövåsen och Finn-Malis sten blev andra hållpunkter på vägen fram till Grundsjön, där Grundsjökannan skall ha hittats i ett av alla stenrösen vid gården Livens. Eftermiddagskaffet avnjöt vi vid Livens artrika slättermarker.

Sällskapetets ålderman Gösta Andersson berättade om sina förfäder, prästen Lars Grundéns faster Helena från Grundsjön och smeden Skräk från Wall som i början av 1700-talet bildade familj. På resan vidare mot Västerberg gjordes uppehåll i Bro hos Ann-Marie och Anders Ivarsson vid Ol-Jöns gård, där Anders är den 17:e generationen. Vi såg på deras välbevarade ria och funderade över byggnadens form och funktion.

Kvällen avslutades med middag i folkhögskolans matsal och efterföljande samspråk och samvaro med skogsfinnska frågor i fokus.

Söndag 27 maj

Nedsättningsbrev och släktnamn berättar om migrationen

Maud fördjupade vårt perspektiv på skogsfinnska migration i söndagsmorgonens föreläsning. Den savolaxiska migrationen är en del i alla de flyttningar mellan Sverige och Finland som förekommit sedan lång tid tillbaka. Den hade till stor del sitt upphov i statens behov av koloniserare men som också kunde lösa markfrågan vid arvsskiftet. Andra inflyttare var krigsoffer eller desertörer, arbetsvandrare (kanske mer känt hos västfinnar men det förekom även hos skogsfinnarna), brottslingar och till det en och annan äventyrare.

Nedsättningsbrevens ålder ger god bild av den skogsfinnska migrationens flyttvägar och förlopp. I Gästrikland-Dalarna är från tiden mellan 1596 och 1605, i Dalarna-Hälsingland från 1606-1615 och i Orsa finnmark är de daterade 1616-1625.

Lars-Olof Herou visade med exempel (som Pasainen) med anknytning till Gästrikland hur även släktnamnen ger en möjlighet att följa flyttvägar och sociala mönster. Området är stort och nya möjliga sammanhang öppnar sig hela tiden efterhand.

Maud återkom med slakten Hilduinen, som i ett skifte från arbetsvandring till svedjebruk och med flyttningar via Falun, Ljusne och Agnäs etablerade sig i Örträsk i södra Lappland. Jan Myhrvold och Jan-Erik Björk visade på andra exempel som släkterna Laininen, Kanainen, Turpoinen och Liitiäinen (Liten, Lidén) som rört sig mellan svenska och norska finnmarker.

Nästa steg är nu att problematisera migrationen, det vill säga att ställa sådana frågor som ger ökad kunskap om den och dess sammanhang.

finnskogarna.com, årsmöte och överkurs

Gunnar Ärnström rapporterade från finnskogarna.com, projektet som har till mål att höja kvaliteten på finnskogsturismen och få den mera synlig genom utbildningar av olika slag och hjälp med marknadsföring och paketering. På finnskogarna.com finns bland mycket annat en klickbar digital karta och den kommersiella delen av projektet är tänkt att leva vidare i någon form också efter projekttidens slut.

Närmast före lunch hölls FINNSAMs årsmöte under kompetent ledning av Bo Hansson. Se separat protokoll – här vill jag dock passa på att uppmärksamma att Christina Norbäck arbetar med en historik inför höstens 20-årsjubileum och att hon efterlyser bilder från FINNSAMs första tid.

För den som så ville fanns det möjlighet att ägna eftermiddagen åt en överkurs med Ulvtorp som mål. Själv kunde jag tyvärr inte delta eftersom jag var en av dem som måste resa åt annat håll men jag vill här ta tillfället i akt att rikta ett stort tack till arrangörerna för allt det de lät oss ta del av under dagarna i Ovensjö. Ha en bra finnmarkssommar, vi möts i Grangärde i höst!

Vid pennan och tangentbordet,

Eva Jernqvist

Sammanträde med ledningsgruppen för FINNSAM den 24 maj 2012

Närvarande:

Gunnel Axelsson, Jan-Erik Björk, Jan Myhrvold, Kjell Nordqvist, Barbro Sindler Hult, Maud Wedin och Maths Östberg.

Plats: Västerbergs Folkhögskola

1) Val av mötesordförande

Till ordförande för mötet utsågs Maud Wedin.

2) Val av mötessekreterare

Till sekreterare för mötet utsågs Jan-Erik Björk.

3) Arbetsuppgifter för Christina Norbäck

FINNSAM har sedan en tid fått möjlighet att knyta Christina Norbäck till sig för olika arbetsuppgifter. Dessa är för tillfället, att...

- ställa iordning FINNSAM:s protokoll mm
- utarbeta FINNSAM:s historik. För ändamålet bildades en grupp bestående av förutom Christina även Lars-Olof Herou, Maud Wedin och Maths Östberg
- ställa iordning FINNSAM:s arkiv. Tor Eriksson fick i uppdrag att undersöka möjligheten att deponera vårt arkiv vid Örebro Arkivcentrum.

Hon lämnar rapport vid nästa ledningsgrupp.

4) Ekonomisk rapport mm

Kassören Gunnel Axelsson kommenterade räkenskaperna för 2011 i anledning av utskickade balans- och resultaträkningar. Hon lade även fram förslag till budget.

Budget 2012

Intäkter i tkr		Kostnader i tkr	
Medlemsavgifter	22	FINNSAM-info	7
Övrigt	3	Konferenser	4
		Övrigt	4
Summa	25	Summa	15

Som synes av tabellen intill genererar verksamheten under innevarande år ett överskott på 10 000 kr. Under denna punkt fattade ledningsgruppen följande beslut:

- Begäran om reseersättning för planeringsdag av vårkonferensen 2011 i Sävsjön kunde skickas till kassören
- Medel för FINNSAM:s 20-årsjubileum 2012 kunde tas från överskottet. Någon total ekonomisk ram fastställdes inte, men väl en ram för tårtan på 2 000 kr
- På kassörens förslag skulle innehavet på Sekurafonden säljas. Kapitalet skulle placeras på bankkonto med t.v. 3-månaders löptid
- Årsredovisningen fastställdes efter smärre justering
- Priset för boken Segersteds samling sänktes till 100 kr

5) Vinterkonferens 2012/2013

Följande alternativ hade diskuterats en längre tid:

- A) Konferens i Stockholm/Nordiska Museet (NM). Kersti Berggren vid Torsby Finnkulturcentrum skulle ta kontakt med NM. Osäkert om någon kontakt hade tagits. Ledningsgruppen beslutade att "lägga alternativet på is".
- B) Konferens i Karlskoga. Jan-Erik hade haft kontakt med Bror Andersson och hembygdsföreningen som alla var intresserade. Men ledningsgruppen fann att tiden ännu inte var mogen för detta alternativ.
- C) Konferens i Uppsala/Stockholm. Där finns bl.a. Sandbergiska handskriftssamlingen vid Carolina Rediviva, SOFI, landsarkivet, Riksarkivet med flera. Christina Norbäck och Maud Wedin fick i uppdrag att planera för konferensen.

6) Höstkonferens 2012

Denna har FINNSAM sedan tidigare bestämt att arrangera i Grangärde-Säfsnäs finnmarker. Tor Eriksson informerade kort om planeringen. Den går av stapeln den 31 augusti - 2 september. Boende på Säfsen Resort. På fredag utflykter mm till Säfsnäs finnmark och på lördag utflykt till Grangärde finnmark. Man hade lyckats få sponsorpengar på ca 35 000 kr. I nästa nummer av FINNSAM-info kommer klart program, inbjudan mm.

7) Vårkonferens 2013

FINNSAM har tidigare beslutat att vårkonferensen 2013 skulle arrangeras i Åsnes finnskog, preliminärt under tiden 7-9 juni. Arrangörerna planerar för ca 100 besökande. Temat blir tjärnila. Förutom byggandet av en sådan mila kommer det att bli underhållning, utflykter till finnbosättningar, naturstig samt föredrag om tjärbränning, släktnamn mm.

8) Höstkonferens 2013

Flera alternativ behandlades av ledningsgruppen, bl.a. Karlskoga och Järvsö/Undersvik. Ledningsgruppen beslutade att uppdra åt Maud Wedin och Maths Östberg att planera för en konferens i Järvsö/Undersvik.

9) Vårkonferens 2014

Örträsk har tidigare varit på förslag flera gånger under de senaste åren. Men med hänsyn till att man där hade menat att det var för tidigt, ansåg ledningsgruppen, att detta alternativ kunde skjutas på framtiden. Det är nu dags att genomföra en konferens i området. Tiden har preliminärt satts till 6-8 juni. Maud Wedin med flera ska vara ansvariga för planeringen inför konferensen.

10) Konferens i Nya Sverige 2013

Där firas jubileum detta år. Man planerar för firande av olika slag. Ett antal unga forskare i Lund har visat intresse för att FINNSAM deltar i en konferens under året. Det är tänkbart att konferensen kan hållas i en högskola med uppkoppling via videolänk till USA. Jan Myhrvold och Maud Wedin är inbjudna som föreläsare till konferens om skogsfinnarna i Delaware redan november detta år.

11) FINNSAM:s hemsida

Hemsidan är flyttad till server one.com. Den nuvarande hemsidan har en gammal struktur. Det går sålunda inte att göra några större ändringar i bakgrunden. Ledningsgruppen beslutade att Maud Wedin genom Finnbygdens förslag får i uppdrag att arbeta om hemsidan.

12) Rollup

Det är viktigt med layout, foton etc. Rolluptexten bör formuleras på såväl svenska som finska. Christina Norbäck och Jan-Erik Björk fick i uppdrag att lämna förslag till ledningsgruppen.

13) Läget vid Torsby Finnkulturcentrum (TFC)

Gunnel Axelsson nämnde att diskussioner pågår om lokalisering av museets samlingar etc. En konsult har engagerats för att utreda lokaliseringen. Några beslut är dock inte fattade.

14) Finnskogsmuseets framtidsplaner

Maths lämnade en rapport om framtiden för Finnskogsmuseet. Planerna berör tre områden: utställning, fastighet och forskning. När det gäller utställnings- eller museidelen har man anlitat extern kompetens. Ansökan är inlämnad beträffande utställningsdelen. Man kan förvänta ett beslut i oktober om driften.

15) Släktforskardagar Gävle den 24-26 augusti 2012

FINNSAM har under flera år deltagit vid släktforskardagarna. Ledningsgruppen ansåg att det är viktigt att FINNSAM kan delta. En förfrågan skulle ställas till Gävle – Dala finnkulturförening. Även Jan Myhrvold skulle kolla upp möjligheter att delta genom olika föreningar. Det är dock en frivillig uppgift. Rollup och broschyr bör absolut finnas tillhands under dagarna. Ledningsgruppen fastställde den ekonomiska ramen för bord etc. till högst 1 500 kr.

Södermanland

Tor Eriksson har tidigare föreslagit att FINNSAM deltar vid de Sörmländska släktdagarna. Han kommer att kontakta föreningen och boka plats. Ekonomisk ram fastställdes till 200 kr.

16) Övriga frågor

En mängd olika frågor rapporterades:

- a) Skrivelse ska lämnas till Länsstyrelsen i Gävleborgs län om bevarande av rian i Söderåsen
- b) Aktiviteter i Fjolperstorp i sommar
- c) Christina har varit på kurs finnarnas näringsliv, Gottlundsfotspår, Gammelgården i Mariebergsskogen
- d) Finnskogsfestival i Torsby den 30 juni. SVFF och FINNSAM har ett gemensamt bord
- e) Seminarium i Fågelsjö om begravnings seder, likholmar etc. 19-20 juni
- f) Finnskogsdagene i Svullrya 6-7 juli. Man har föreslagit en ny flagga vid Finnskogstinget i Norge

- g) Kenneth Norrgrann hade föreslagit att Sveriges Radio/TV Vetenskapsradion historia skulle ta upp skogsfinnarna som tema
- h) Inslag i TV programmet "Vem tror du att du är" under första halvan av augusti. Huvudperson är Lasse Åberg som har skogsfinnska anor

17) Avslutning

Ordföranden avslutade ledningsgruppens möte.

Vid protokollet

Justerat

Jan-Erik Björk

Maud Wedin

Protokoll fört vid FINNSAM: s årsmöte i Ovansjö den 27 maj 2012 (preliminärt)

FINNSAM = Finnbygder i samverkan

§ 1 Mötets öppnande

Mötet öppnades av Maud Wedin, Falun som hälsade alla välkomna till förhandlingarna.

§ 2 Ordförande för mötet

Till ordförande för mötet valdes Bo Hansson, Borlänge.

§ 3 Sekreterare för mötet

Till mötets sekreterare valdes Jan-Erik Björk, Källby.

§ 4 Protokolljusterare

Till protokolljusterare valdes Gunnel Axelsson, Röjgård och Christina Norbäck Norlander, Karlstad.

§ 5 Fastställande av dagordning

Dagordningen fastställdes utan tillägg.

§ 6 Godkännande av kallelse

Kallelsen hade skickats ut i samband med inbjudan till konferensen. Kallelsen godkändes.

§ 7 Årsredovisning (tidigare Verksamhetsberättelse och ekonomisk berättelse) 2011

Enligt fastställda stadgar ska verksamhetsberättelse och ekonomisk berättelse sammanfattas i en s.k. årsredovisning. Årsredovisningen för 2011 inkl. verksamhetsberättelse och ekonomisk redovisning (balans- och resultatrapport) hade skickats till ledningsgruppen. Den hade godkänts av ledningsgruppen och lades fram för årsmötet. Sekreteraren och kassören kommenterade årsredovisningen, vilken också kommer att presenteras i nästa nummer av FINNSAM-info.

Årsmötet framförde sitt stora tack till kassören för hennes nedlagda arbete. Årsmötet hade i övrigt inga frågor.

§ 8 Revisorernas berättelse

Revisorerna hade granskat räkenskaperna för verksamhetsåret och funnit dem vara i god ordning. De rekommenderade därför ansvarsfrihet för ledningsgruppen för verksamhetsåret 2011.

§ 9 Fastställande av årsredovisning 2011

Årsmötet fastställde årsredovisningen.

§ 10 Beslut om ansvarsfrihet för ledningsgruppen för verksamhetsåret 2011

Årsmötet beviljade ledningsgruppen ansvarsfrihet för verksamhetsåret.

§ 11 Val av ny ledningsgrupp 2011

Valberedningens förslag (enbart Seppo Remes hade deltagit i beredningen) presenterades för årsmötet.

a) Sammanställande/ordf. (2 år)	Maud Wedin, Falun
b) Kassör (2 år)	Gunnel Axelsson, Röjdåfors
Sekreterare (1 år)	Jan-Erik Björk, Källby
Övriga ledamöter c) och d).	
Mellannorrland	ord. Maud Wedin, Falun suppl Kjell Nordqvist, Järbo
Gävle-Dala/Orsa finnmark	ord. Maths Östberg, Alfta suppl BarbroSindler Hult, Falun
Bergslagen	ord. Kenneth Norrgrann, Uppgränsta suppl Tor Eriksson, Örebro
Tiveden	ord. Lena Gribing, Anderstorp suppl Jan-Erik Björk, Källby
Värmland	ord Inga-Greta Lindblom, Torsby suppl Niclas Persson, Torsby
Norge södra Finnskogen	Birger Nesholen, Kirkenær vara Jan Myhrvold, Gjerdrum
Norge norra Finnskogen	Mary G Tangen, Törberget vara Steinar Vermundsdammen, Vermundsjön

§ 12 Val av firmatecknare för år 2012

Årsmötet beslutade att välja

a) för svenska kontot sammanställande/ordf. Maud Wedin, Falun och kassören Gunnel Axelsson, Röjdåfors, var för sig.

b) för norska kontot sammanställande/ordf. Maud Wedin, Falun, kassören Gunnel Axelsson, Röjdåfors och ordinarie ledamoten Mary G Tangen, Törberget, var för sig.

Behörigheterna för tidigare firmatecknare upphör därmed.

§ 13 Val av revisorer

Till ordinarie revisorer valdes Terje Bredvold, Åsnes finnskog och Christina Norbäck Norlander, Karlstad. Till revisorssuppleant valdes Eva Jernqvist, Alfta.

§ 14 Val av valberedning

Till valberedning valdes Seppo Remes, Hallstahammar, tillika sammankallande samt Ingvar Hedaeus, Bograngen och Dag Raaberg, Svullrya.

§ 15 Val av övriga funktionärer/adjungerade

a) Redaktör för FINNSAM-info för ett år Jan-Erik Björk

b) Webbredaktör för hemsidan för ett år Maud Wedin

Maud orienterade om det pågående arbetet med hemsidan. Kostnadsramen uppgår enligt beslut av ledningsgruppen till 10 000 kr.

§ 16 Höstkonferens i Grangärde/Säfsnäs finnmarker den 31 augusti – 2 september 2012

Kenneth Norrgrann och Tor Eriksson orienterade helt kort om den kommande konferensen. Föreläggningen blir på Säfsen Resort. På programmet står bl.a. firande av FINNSAM:s 20-årsjubileum, utflykter till finnbyarna/-torpen Hån, Skifsen, Skattlösberg och Rikkenstorp samt föredrag. Ytterligare information med program, anmälan etc. kommer i nummer 2 av FINNSAM-info.

Årsmötet godkände informationen.

§ 17 Vårkonferens i Åsnes finnskog, preliminärt den 7-9 juni 2013

Jan Myhrvold informerade kortfattat om planeringen för nästa vårkonferens. Boende blir på Daesbäcken. Fokus ligger på tjärnila och tjärbränning. Man har säkrat plats, skaffat material etc. Kring konferensen ordnas en hel del arrangemang med utflykter och föredrag. Årsmötet godkände informationen.

§ 18 Arkiv/vinterkonferens 2012/2013

En arbetsgrupp har den senaste tiden arbetat med att anordna en konferens om föremålssamlingarna vid Nordiska Museet. Men gruppen hade stött på flera problem i sina kontakter med NM. Ledningsgruppen föreslog att detta alternativ till konferens skjuts på framtiden.

Ledningsgruppens alternativa förslag är att anordna en konferens i området Uppsala/Stockholm där det finns en mängd intressanta museer och arkiv.

Årsmötet beslutade att låta ledningsgruppen fortsätta planeringen enligt förslag.

I anslutning till denna punkt pekade Stig Welinder på det jubileum som äger rum i Bingsjö under två dagar sommaren 2013. Det finns önskemål om att FINNSAM deltar i arrangemanget. Maud meddelade att FINNSAM på något sätt kommer att medverka i jubileet.

§ 19 Förslag till höstkonferens 2013

Ledningsgruppen har diskuterat ett antal olika alternativ till föreläggning av höstkonferensen 2013: Sörmland, Karlskoga och Järvsö finnmark. Det förstnämnda faller på att ingen samverkansorganisation eller FINNSAM-medlem för tillfället finns i området. Karlskoga har länge stått på tur för en konferens, men har av olika skäl förkastats. Återstår Järvsö finnmark som kan visa upp en del intressanta finnbosättningar som exempelvis Fluren, Hästberg och Svedåsen.

Årsmötet beslutade att ledningsgruppen får i uppdrag att arbeta vidare

med planeringen för konferens i Järvsö finnmark.

§ 20 **Förslag till vårkonferens 2014**

Önskemål om konferens i Örträsk har framförts av medlemmar i FINNSAM. Man har då framhållit som intressanta objekt bl.a. hembygdsgård, ria och slakten Hilduinen. Det finns också FINNSAM-resurser i området.

Årsmötet uppdrog åt ledningsgruppen att arbeta vidare med planeringen.

§ 21 **Aktiviteter vid Nya Sveriges 375-årsjubileum 2013**

Maud redogjorde helt kort för jubileet i Nya Sverige. Stig Welinder tillade att det finns ett 2-årigt projekt vid Lunds universitet med välrenommerade forskare och med god ekonomi, "Människors möte i Nya Sverige".

§ 22 **Projektarbete för FINNSAM**

Christina Norbäck Norlander informerade helt kort om sitt pågående projektarbete för FINNSAM:s räkning. Det startade den 1 maj och pågår till den sista oktober. Hon kommer att svara för FINNSAM:s historik, arkiv, rollup, fotoarkiv mm.

§ 23 **Släktforskardagar 2012**

- a) Gävle den 24-26 augusti. FINNSAM kommer att medverka
- b) Sörmländska släktforskarmässan den 29 september. FINNSAM medverkar.

§ 24 **Övriga frågor**

- a) Seppo Remes meddelade att Finnstigen firar 30 årsjubileum med teater, föredrag, mat etc.
- b) Björn Sonesson undrade var FINNSAM står i vindkraftfrågan. FINNSAM har tidigare uttalat sig i frågan, där inriktningen var att engagemanget bäst sker lokalt. Maths Östberg hänvisade till en grupp i Finnskogsriket. Eva Jernqvist informerade om en träff för kulturvårdare.
- c) Eva Jernqvist informerade om ett seminarium den 19-20 juni i Fågelsjö med fokus på skogsfinska begravningstraditioner, likholmar etc.
- d) Björn Sonesson frågade om vad som händer på Skansen i skogsfinsk mening. Maud nämnde att man har fått ny ledning vid Skansen, sedan de år under början av 2000-talet då FINNSAM under ett antal somrar medverkade på Finngården. Frågan hänsköts till Gunnar Ärnström/Olle Westling.
- e) Anette Norberg nämnde att Umeå är kulturhuvudstad 2014. Behöver något göras från FINNSAM:s sida i anledning av detta?
- f) Anna Forsberg nämnde att 2014 blir ett Sverigefinskt år. Ska FINNSAM engagera sig på något sätt?

§ 25 **Rapporter**

Inga rapporter lämnades.

§ Avslutning

26

Ordföranden Bo Hansson avslutade årsmötet och tackade för visat intresse.

Bo Hansson
Ordförande

Jan-Erik Björk
Sekreterare

Gunnel Axelsson
Justerare

Christina Norbäck Norlander
Justerare

Revisionsberättelse

Undertecknade revisorer som är valda att granska FINNSAM's svenska och norska verksamhet för verksamhetsåret 2011 avger följande revisionsberättelse:

Vi har granskat räkenskaperna och förvaltningen för år 2011. Efter fullgjort uppdrag avger vi följande utlåtande:

Räkenskaperna är väl förda och vederbörligen verifierade. Behållning på bank och postgiro stämmer med årsbeskeden. Något skäl till anmärkning föreligger inte och vi rekommenderar att styrelse och kassör beviljas ansvarsfrihet för föreningens förvaltning under år 2011.

Karlstad 2012-05-01

Christina Norbäck Norlander

Christina Norbäck Norlander

Terje A. Bredvold

Terje A. Bredvold

Axplock av evenemangstips, sommaren 2012 **Sammanställt av Maths Östberg, Finnskogsmuseet**

Solör-Värmland Finnkulturförening

14/7 9.00 Tanken i Svullrya, Busstur, "Bli kjent med Finnskogen", 4 tim.,
anmälan:

jan@fennia.nu, tel. 977 07604

Finnskogen Turistforening, ur turprogrammet

24/6 11.00 Busshållplatsen vid Shell i Namnå, Vandring 10-torpsrunden 12 km
på Grue Finnskog förbi Hytjanstorpet

15/7 11.00 Håberget, Vandring c:a 13 km till Flisberget

28-29/7 10.00-18.00 Slåttehelg på Lebiko, servering till slåttefolket, medtag
gjerne utstyr,

tlf. 91 83 45 01

4/8 11.00 Kilen skole, Vandring 12 km, Kjepphelvetet – Faldaasen skole -
Kynndammen

12/8 11.00-17.00 Timbonäs, Vandring c:a 10 km i Kymmen –
Timbonäsområdet, ingår i "Gottlunds 10-år" och finnkulturdagen

15/8 18.00 Lauvhøgda, Brandval Finnskog där Finnskogvegen korsar blåmärkt
stig, Vandring 5 km till Åranstorpet med visning av gården

1/9 11.00 Medskogen, Vandring längs den alternativa Finnskogsleden c:a 6 km
till Skräckarberget, ingår i "Gottlunds 10-år"

Øieren Grendeforening, Brandval Finnskog

18/8 9.00- Øiermodagen, tel. 971 49041

Finnskogdagene, Svullrya 6-8/7

Program ej klart

Åsnes Finnskog Historielag

1/7 10.00 bommen till Lindberget (Gravbergsvägen), Koievandring i Lindberget

8/7 11.00-16.00 Faldaasen skolemuseum, Åpen dag

9/9 11.00-16.00 Tyskeberget Finnetorp, Kulturminnedag

Svanskogs hbf

26/8 17.00-19.00 Kväll med nävgröt och fläsk, underhållning med överraskning

Lyssås Byalag, Årjäng

5/8 14.00-17.00 Motta och fläsk på Lyssåsdammen

Högeliens Skolhusförening, Årjäng

18/8 16.00 Motta och fläsk

Sunne hbf

4/7, 11/7, 18/7 och 25/7 17.00 Nävgrötskvällar, underhållning av lokala
förmågor

Gräsmarks hbf

20-21/7 Dragspelsstämma, uppträdande och buskspel, servering av nävgröt

Timbonäs-Långnäs Byalag, Gräsmarks sn

12/8 11.00- Timbonäs, Finnkulturdag, kulturhistorisk vandring förbi Örtjärnstorp

13.00- Tvällens festplats, friluftsgudstjänst, 14.00 underhållning, kaffe, kolbullar, försäljning

Forum Finnskogen, Torsby

30/6 11.00-16.00 Kollsberg, Finnskogsfestival, bl.a. "Kajsa Vilhuinen" i föreställningen "En hemma-hos-intervju" samt "Nittaho Jussi"

Resetjänst Värmland

4/7, 11/7, 18/7, 25/7, 1/8 och 8/8 Dagsturer i Finnskogen, bokning: Torsby Turistbyrå 0560-105 50, Resetjänst Värmland 0730-312277

Fryksände hbf

28/7 12.00-16.00 Kollsberg, Hembygdsdag, servering

Lekvattnets hbf

21/7 9.00- Ritämäki, Slätteröl, medtag gärna redskap, föreningen bjuder slätterfolket på motti

11/8 11.00-15.00 Karmenkynna, Hembygdens dag och 90-års jubileum, visning av hantverk, bl.a. rökugnsbakat bröd, musikunderhållning

Föreningen Östmarksbygden

14/7 14.00-16.00 Röjdåfors kvarn, Kvarndag, malning, försäljning av skrädmjöl

Lillskogshöjdens Bygdegårdsförening, Östmarks sn

18/7 12.00-17.00 Mottikalas, hantverksförsäljning m.m.

30/9 15.00-17.00 Reskkalas med underhållning

Boviggen & SkogsOla

11-15/7 och 8-12/8 Mattila, Vandra och upplev Finnskogen! Helpension inkl. guide, Olov Henriksson 076-793 66 95, www.skogsola.se

Packstation Högfäll, Nyskoga sn

15-17/6, 20-22/7 och 24-26/8 Ridäventyr, "Rökstugor, klövjehästar och steniga Finnskogsstigar", www.pakhesten.nu, 070-299 3519

Dalby Norra PRO

10/7, 17/7, 24/7, 31/7 och 7/8 19.00 Marknadsplatsen norr om Folkets Park/ COOP Konsum, Sysleback, Motti och fläsk, sång o musik

Södra Finnskoga hbf

12/7 17.00 Tomta, Skräckarberget, Kvällsgemyt, underhållning, servering av motti och fläsk

21/7 9.00- -"- , Slättergille, medtag gärna redskap, servering, ingår i hemvändarhelg

Södra Finnskoga Byalag

27-28/7 Järpliden, Jularbofestivalen, 15-årsjubileum, "Livat i Finnskogen", dans på två banor, allspel, scenuppträdande, buskspel, servering, guidning i byn

Rikkenbergets hbf

11/8 11.00-16.00 Finngårdens dag, servering av motti och fläsk

Nätverket för Bygdeforskning i Tiveden, NBT

18-21/7 Tivedstorp, Rötter i Tiveden, Temadagar om släktforskning och bygdehistoria

Finnerödja hbf

5/8 Hembygdsdag

FINNSAM, Bergslagen

31/8-2/9 Säfsen, Höstkonferens med 20 årsjubileum, bl.a. Dan Andersson-tema, anmälan: Tor Eriksson, 019-12 08 84, tor925@gmail.com

Kulturföreningen LKF

30/6 och 1/7 14.00 Munkeberg/Storbroyttan, Filipstad, friluftsspelet Lång-Kristoffers förbannelse, biljetter: Filipstads turistbyrå 0590-613 54

Gräs Bygdegårdsförening, Sunnemo sn

11/8 9.00 Bosjön, Vandring Finnvägen 9 km till Gräs, servering av kolbullar under vandringen

Sävsjöns Bygdeförening, torpvandringarna: Kjell Gustafsson 0591-180 32

25/6 18.00 Sävsjöns bygdegård, Torpvandring till Marstrand, Kärrbo och Slättmossen, medtag kaffekorg

1/7 11.00 Sävsjöns bygdegård, Torpvandring till Gropa, Fallet och Raiskihagen, medtag kaffekorg

7/7 18.00 Mångenstugan, Festkväll

21/7 10.00-18.00 Sävsjöns dag

2/9 11.00 Sävsjöns bygdegård, Torpvandring till Björnhöjden, medtag kaffekorg

16/9 11.00 Sävsjöns bygdegård, Torpvandring till Lilla Uvberget

23/9 11.00 Sävsjöns bygdegård, Historisk utflykt till Silkens industriområde

29/9 15.00 Mottifest i Mången, Mona Johansson 070-333 9583

Föreningen Finnstigen, Bredsjö

30/6 Finnstigen 30 år, guideade visningar, jubileumsfest, www.finnstigen.se

11/8, 12/8, 18/8 och 19/8 15.00 Teater, Artur Lindqvists krönikespel "Gården som inte ville dö", tvåspråkigt

17/8 21.30

-"-

Nya Kopparbergs Bergslags hbf

31/7 Hembygdsgården Söör-gården, Finnfall, Hembygdsdagens dag

Dan Andersson-veckan 28/7-5/8 i Ludvikabygden, ur programmet

29/7 11.00 Ludvika resecentrum, Busstur i Finnmarken, avslutas med Saxdalens manskörs sångspel Helgdagskväll vid timmerkojan, förköp: Dan Andersson Museum 0240-100 16

30/7 9.00 Ludvika resecentrum, Hemlig finnmarksvandring c:a 10 km med Birgitta Ahrås, medtag stövlar, mat och dryck, förköp: Dan Andersson Museum 0240-100 16

31/7 9.00 Rikkenstorp, Guidad vandring (8 km) med Nils Holmdahl förbi Kestina och Bränntjärnstorpet, medtag stövlar och matsäck, föranmälan: Dan Andersson Museum 0240-100 16

11.00 Gänsen, Guidad byavandring, konsthantverk och servering i Bystugan

2/8 10.00-17.00 Rikkenstorp, **Finnmarknad**, hantverkare, utställare, lokala producenter, antikvariat, finnmarksutställning, rökstuga, servering, medtag gärna något att sitta på

10.00-10.30 Guidad kulturvandring runt Rikkenstorps ägor med Nils Holmdahl

11.00-11.45 Berättarföreläsning med Maria Sedell, "Anna-Stina Knas, kvinnan i Bränntjärn"

3/8 10.00-15.00 Bringsjöberg, Gamla skolan, Kulturdag, fotoutställning, servering m. kolbullar

17.30 Bränntjärnstorpet, Guidad vandring (2 km) med Nils Holmdahl, föranmälan: Dan Andersson Museum 0240-100 16

5/8 11.00-16.30 Skattlösberg, Slätter och hässjning på ängarna längs gångvägen till Luossastugan, Länsstyrelsen berättar om arbetet med natur- och kulturmiljövård i byn, delta gärna med egna redskap eller låna

Säfsenveckan 8-14/7

9/7 Skifsendagen

10/7 Ulriksbergsdagen

11/7 Gravendalsdagen

12/7 Håndagen

13/7 Strömsdalsdagen

14/7 Fredriksberg- & Säfsbydagen

Skifsens Vänner, Säfsnäs Finnmark

9/6, 9/7, 11/8 och 8/9 14.00- Finngården Skifsen, rökbastubad

Närsens Bystugeförening, Nås Finnmark

21/7 14.00 Finnmarksträffen vid Utsikten (reservlokal: bystugan), berättelser, sång, dans o. musik, hantverk, kolbullar

Finnmarken-Kroktorps hbf, V Dalarna

28/7 13.00 Kroktorps, Mottifesten, underhållning

25/8 15.00 Jan-Erikes kvarn (skyltat fr. Rv 26), Kvarndag

Kultur i Tiomilaskogen

26-28/7 på Malungs Finnmark i byarna mellan Malung och Hagfors

Finnskogsriket

12/8 9.30 vägskälet i Vittsjön, ängsslätter, medtag matsäck och redskap, tillsammans med Bollnäs Naturskyddsförening

16/9 10.00 Ö Öjungsbo, Guidad vandring vid Kanalberget m.m., medtag matsäck, 0278-246 80

Bingsjö by, Rättviks Finnmark

3/7 13.00 Bystugan, guidad byvandring till spelmansgårdarna c:a 1,5 tim.

4/7 15.00 Bingsjöstämman öppnas

Finnbacka Bystugeförening, Rättviks Finnmark

10/7 16.00-20.00 Hantverksskväll, servering

STF, Södra Hälsingekretsen

26/8 Heldagstur med buss över Bollnäs Finnskog mot Åmot och Storvik, anmälan senast 16/8 till Göran Malm 0278-179 52

Hanebo Naturskyddsförening

12/8 8.00- Stugubacken, Ängsslätter, medtag redskap och mugg

Bymella

21/7 11.00 och 12.00 Grannäs, platsen för utgrävningen av rökstugan, Kjell Söderlund guidar/berättar, servering av kolbullar, musik

22/7 11.00-14.00 Rickebo, servering av nävgröt

14.00-18.00 Ramans skola, fotoutställning från skoltiden, f.d. elever berättar, servering, musicerande gäster, Maths Östberg närvarar

Finnskogens Vänner, Bollnäs Finnskog

21/7 14.00- Katrineberg, Finnskogsträffen, sedvanligt program

Naturskyddsföreningarna i Voxnadalen och Bollnäs

1/7 9.00 Badhusparkeringen, Bollnäs, 9.30 Flaxnan, Utflykt till de tre blomsterängarna i Vittsjön, medtag matsäck, 0278-260 89, 073-055 3190

Skräddrabo Bygdegårdsförening och Finnskogsmuseet

11/7 8.00 från Bollnäs via Alfta och Edsbyn, Busstur runt Ljugaren, till Finnskogsmuseet (motti), Finnbacka, Gravsjösågen, Orbergsgrottorna, Orbergshönan, Dådran, Prästbodarna, avslutningsmiddag på Pannkakshuset i Svabensverk, anmälan 0271-550 30

Pannkakshuset Bockahästen, Svabensverk

7/7 14.00 Vernissage, Konstutställning med Kalevalatema, Marianne Ling akvareller, Marga Boustedt keramisk skulptur, Paula Brandt läser ur Kalevalas ursprungsrunor, utställningen pågår till 31/8

Galvens Bygdegårdsförening

7/7 16.00- Galventräffen, spelmanstämma

Byarna på Järvsökogen

16/7 11.00-16.00 Öppet Hus på Fluren, Hästberg, Sidskogen och Långbo

Tur o Ton i Hälsingland

29/7 11.00-16.00 Björnmyra (söder Fluren), Öppet Hus, Musik, berättelser, fika

Hästbergs by, Järvsö Finnskog

28/8 7.00-11.00 Andersvallslätterns Dag, Välkommen att prova myrslätter, 20 års jubileum, medtag kaffekorg, information 0278-910 19

Finneby Skolmuseum, Ramsjö sn

11/7 12.00 Skolans Dag, ingår i Ramsjöveckan

Finnmarkens historiegrupp, "Lär känna våra finnmarker"

- 5/7** 17.00 Hamra kyrka, Hamra kyrkogård – Lillhamra – Tandsjöborg (kolonat) – Hemberget
12/7 17.00 ICA i Los, 17.30 bron i Norra Blommaberg, Spjutmyra – Vargjägarrens koja
19/7 17.00 ICA i Los, Norra Los/Norrbyn – Norrbybäcken (kopparprovhytta och kvarnplats)
- Norrbyvallen – Strömvika (ingår i Loosveckan)
26/7 17.00 ICA i Los, Ribberget – Össjön – Östigården

Loosveckan

- 14/7** 11.00 Karlsfors, Vandring till Hästskovallen (13.00 samling vid Hästskovallen)
16/7 10.00-17.00 Loosgrufvan, Grufvans Dag, 18.00 Tenskog, Gruvdrängens aftonbön, Mona Kihlström, Eva Jernqvist
17/7 18.00 Karlsfors, Brynets dag, kontakt: Jan-Åke Karlsson 073-803 6585
18/7 15.00 Vandring i Los kyrkomiljö med Markus Frank

Fågelsjö Kursgård/ Fågelsjö Gammelgård, www.fagelsjo.nu, 0657/300

52 för information och utförligare program för kurserna

15-17/6 Kurs, Flaknäver

1/7 Prästhelg enligt gammal tradition

11.00 Gudstjänst i Fågelsjö kapell, därefter festligheter vid Gammelgården, hembygds föreningens 60-årsjubileum, servering, musikunderhållning, prästrodd med salut

c:a 15.00 Visning av Gammelgården

12-14/7 Symposium: Järn på gammalt vis

14/7 11.00-16.00 Hantverksdag, olika hantverk vid Gammelgården, framställning av järn i blåsterugn, motti o. kolbullar

16-17/7 Kurs, Jakt & Vapen med fågelsjöbössor och bössmedjan

7-9/9 Kurs, Lindagar

Orsa Besparingskog

18/8 10.00-14.00 Råbergskvarn, visning av skvaltkvarn och vadmalstamp i drift

Naturskyddsföreningen i Nordanstig

8/7 10.00 Ängsslåtter i Rigberg, medtag gärna lie och räfsa, under arbetet bjuds på fika och efteråt slåttermat på Ersk-Matsgården, upplysningar 0652-320 29

Ersk-Matsgården, Lindsjön, Hassela sn

1/7 och 26/8 Servering av motto

19/8 13.00- Spelmansstämma, "Musik på Finnskogen"

Välkomna till FINNSAMs höstkonferens 2012 i Grangärde och Säfsens Finnmarker

Tid: Fredag-söndag 31 augusti-2 september 2012

Plats: Säfsen Resort

Program (smärre ändringar kan ske)

Fredagen den 31 augusti

- 11.00** Inkvartering på Säfsen Resort
- 12.00** Bergvik Skog AB bjuder oss på "skogslunch" i närheten av Fredriksberg.
- 13.30** Avfärd i egna bilar mot Håns Finnby
- 14.00** Rundvandring i Hån med Hans Berglund och Enar Gustavsson
- 15.00** Kaffe i Hån. Värdeparet Swen Söderman och Marita Holmqvist berättar om sitt naturvårdsarbete på gården.
- 16.30** Vi avreser mot Skifsen.
- 17.00** Susanne Andersson, Skifsens Vänner, visar oss Skifsen, där en finngård återskapas.
- 18.00** Middag vid Skifsen
- 19.00** Återfärd till Säfsbyn.
- 20.00** I lokalen på Säfsen Resort hålls frivilliga fördjupningsföredrag av Jan-Erik Björk och Lars-Olof Herou.
- 21.00** Dan Andersson-disco med dj Tor Eriksson
- 21.40** Trevlig samvaro på Säfsen Resort

Lördagen den 1 september

- 07.30** Frukost
- 08.30** Bussen avgår till Skattlösberg.
- 09.00** Kaffe med dopp på Skattlösbergs Finngammelgård.
- 09.30** Gruppen delas i två mindre grupper. Yngve Thorné leder den första gruppen på byvandring med ett närmare studium av Finngammelgården. Den andra gruppen går till Luossastugan, där guiden Heidi Baier tar emot. Hon inbjuder oss i ord och ton till Dan Anderssons värld. Efter en dryg timme skiftar grupperna.
- 12.00** Skattlösbergs Bygdegille serverar kolbullar med fläsk och lingonsylt på Finngammelgården.
- 13.00** Vi antrar bussen för att under Nils Holmdahls ledning göra en rundtur bland gårdar och byar i Grangärde södra finnmark, som t.ex. Nitten, Bringsjöberg och ev. Rifallet och Rönnerget.
- 15.30** Kaffe på Rikkenstorp. Sedan föreläser Joel Holmdahl om bl.a. hållbart odlade och permakultur. Nils visar oss även sin finnmarksutställning innan vi åter kliver på bussen.
- 18.00** Bussen återkommer till Säfsen Resort.
- 19.00** Jubileumsmiddag på Folkets Hus i Fredriksberg. Vi skålar för Finnsam som fyller 20 år. Säfsens Vandrarnhem kör ut mat åt oss, dryck kommer från Grangärde Musteri och tårta från Café Timjan i Fredriksberg. Ludvika Kommun bjuder oss

på middagen.

20.30 Firandet av vårt 20-års jubileum fortsätter i Folkets Hus.

Söndagen den 2 september

07.30 Frukost serveras. Den bjuder Stiftelsen Säfsenskogarna oss på.
Efter frukost städar vi stugorna.

09.00 Säfsen Resort: Föredrag Finnarna och tinget – Om lag och rätt på Finnmarken.
Jan-Erik Björk, Lars-Olof Herou m.fl.

09.45 Kaffepaus

10.15 Föredraget fortsätter

11.00 FINNSAM:s höstmöte

12.00 Lunch

13.00 Hemfärd eller möjlighet till nya utflykter. Telningsbergs ria, Hobergs kvarnar och Hobergs gårdar är tänkbara objekt.

OBS! Respektera sista anmälningsdag: 31 juli 2012

Luossastugan

Välkomna till Grangärde och Säfsens Finnmarker!

Här tog Finnsam våren 1993 några av sina allra första steg. När vi nu återvänder hit har Finnsam vuxit upp och blivit en etablerad förening. Den här helgen kommer vi att fira vårt 20-års jubileum med bl.a. Dan Andersson som tema.

Anmälan senast 31 juli, helst via e-post till:

Tor Eriksson
e-post: tor925@gmail.com
Adress: Västra Nobelgatan 22

703 55 ÖREBRO
Tel: 019-12 08 84 (fungerar även som mobiltelefon)

Kenneth Norrgrann
zinda@hotmail.se
Uppgränsta 4
725 93 VÄSTERÅS
021-557 54

Konferenskostnader inkl bussresa, guidningar och mat. Betala till Finnsams ordinarie plusgirokonto 646 27 77-1. Skriv betalningsmottagare Finnsam och ange vad betalningen gäller samt ditt namn och adress.

Hela konferensen	1.000:- (inkl. logi i dubbelrum och frukost) 550:- (exkl. logi och frukost)
2 dagar	600:- (inkl. logi i dubbelrum och frukost) 400:- (exkl. logi och frukost)
Tillägg	175:-/natt för enkelrum Medtag sänglinne och handduk. Vi städar själva stugorna.

**Härmed anmäler jag mig till FINNSAM:s höstkonferens
i Grangärde och Säfsens Finnmarker 31 aug – 2 sept 2012**

Namn: _____

Adress: _____

Telefon: _____

E-post _____

3 dagar inkl. logi i dubbelrum _____ 3 dagar inkl. logi i enkelrum _____

3 dagar exkl. logi _____

2 dagar inkl. logi i dubbelrum (fr+lö) _____ 2 dagar inkl. logi i enkelrum (fr+lö) _____

2 dagar inkl. logi i dubbelrum (lö+sö) _____ 2 dagar inkl. logi i enkelrum (lö+sö) _____

2 dagar exkl. logi (fr+lö) _____ 2 dagar exkl. logi (lö+sö) _____

Jag är vegetarian _____ Jag är allergisk mot t.ex. gluten, laktos etc _____

Jag vill dela rum med _____

Övriga önskemål _____

**Vi tackar våra sponsorer för
deras ekonomiska stöd till konferensen!**

Svenska kyrkan
GRÄNGE-SÄFSNÄS FÖRSAMLING

Grangärde Musteri

BERGVIK SKOG
